

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Közönségi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: FALVAY
SZV. DR. KISS PÁL.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Félévre 10 K — f. | Egy óra 1 K 80

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKRE:
Félévre 14 K — f. | Egy óra 2 K

A makói eredmény

Lehetne jobb is a hatodik hadikölcson jegyzésénél. Kitalálni ebből a városból több is a jegyzett tízenegy milliónál, ha mindenki megtenné kötelességét. Ujra csak azt lehet megálapítani, hogy a kötelesség teljesítés első frontján ismét csak a kisemberek voltak, akik most is, mint mindig, kivették részüket megfelelő módon a jegyzésből. A gazdagok közül azonban sokan visszahúzódtak és nem mutatkoznak, mint mindig szokták, ha arról van szó, hogy meg kell nyitni a pénzeszsákokat. Nem vonatkozik ez a korbács kivétel nélkül minden gazdagra. Lesz idő, amikor közelebből is rámutathatunk azokra, akiket a neheztelés illet. Ma nem kívánjuk nyugtalanítani a kedélyeket, csupán leszögezzük, hogy nem felejtjük el a kishitűséget és kicsinyeskedését azoknak, akik most ismét nem lettek eleget kötelességűknek.

Amit velük szemben követelni kell, arra majd akkor következik sor, ha visszatekint ismét a közéleti szereplések normális idejére. Amikor majd újra kibujnak oduikból és jönnek a régi mosollyal és bizakodással, hogy tovább fölözzenek a közelnökség kiadós előnyeiből. Amikor rá akarnak állni ismét a fórumra és szerényen csupán annyit követelnek, hogy szavuk döntő legyen közéleti kérdéseknél, tekintélyük előtt önfeledten boruljon térde minden halandó.

Akkor majd belenézünk a névsorba, mely a kötelesség teljesítésére könyörtelen igazsággal ad bírságot. És nem fogjuk elmulasztani azoknak a könnyű közéleti sikerekre vadászó uraknak a fejére olvasni, hogy a bátorságuk, a mely kockázat hiányában oly magasan lobog, hol volt a nehéz időkben? Hol szónokoltak, hol jártak elől a kötelesség teljesítésének példaadásával akkor, amikor ehhez nem csupán frázisok kellett, hanem tettekben komoly előjárások?

Megértik azok, akiknek ez a figyelmeztetés szól. És bizonyára nem lepődnek meg, ha a nagy főkéink kamatai mellett, majd mink is kamatoztatjuk mostani viselkedésüket. Hát, szor hívta őket a legszentebb közérdek, a kötelesség, nem is áldozatot, csupán bizalmat kérve a hazai ügye iránt. Nem hallották meg a hívó szót, maradjanak sötét rejtekeikben ezután is, ha a közéleti szereplés nem jár a mostani kis kényelmetlenséggel.

— A hadikölcson tizenegy siker. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hatodik hadikölcson folyó évi június 12-én lejárt eredeti aláírási határideje alatt az elért eredmény már is megközelíti a harmadfél milliárdot.

— Magasszárú De!—Ka cipők érkeztek; ajánlom a n. ó. hölgy közönség b. figyelmébe. Tisztelettel: WEISZMANN MÁLVN
Telefon 174 szám.

Tüzérségi harc olasz fronton.

BUDAPEST, június 15

Keleti harcfront:

Kelet-Galiciában és Wollipnban több helyen tartás, az oroszok élénkebb harci tevékenysége.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó hadteregen nem történt jelentősebb esemény. Karinthiában a Proeken és Fkhtsch szakszon az ellenség tüzérségi tüze a legnagyobb heveségre fokozódott, a Rombonon levő állásaink ellen intézett támadást visszavertük. A Hétközség fensíkján a tüzérségi harc erősödött.

Délkeleti hadszíntér:

Nem történt különösebb esemény.

A vezérkar főnöke.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés)

BERLIN, június 15

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprecht bajor trónörökös hadseregportja:

Flandriala Ipern és Armentieres között aránylag nyugodt, napok után tegnap este 8 óra 30 perckor erős pergőtűz indult meg amelyet az egész arcvonalon angol támadások biztosító osztagainkat amelyek a tovább Keltre Hollebbe és Donre lapály között és Warvetontól dényugatra fekvő arcvonalunkat május 10 óta az angolok minden felderítő előtöréseivel szemben sikeresen feldőzték a csatától északra a tengerpartig tüzérségi tevékenység folyt, egyik alsórajnai ezredeink rohameseregportjai az Iser csatorna mentén egy 25 fősől álló belga őrséget elfogtak.

Keleti harcfront:

Smernonnál Lucktól nyugatra és a Zlocból és Kahiesből Tampoiba vezető vasut mentén élénk a tüztevékenység.

Macedón harcfront:

A helyzet változatlan.

Lucendorff.

(Minisztrelnökség sajtóosztálya).

Az új kormány kinevezése

A kabinet tagjai a király előtt.
Ma délelőtt tették le az esküt.

Öfelsége tegnap délután Laxenburgban magánkihallgatáson fogadta Esterházy Móric gróf miniszterelnököt, a kihallgatás egy óra hosszáig tartott. A király kegyesen meghallgatta a miniszterelnök jelentését és azt egész tiszteletben elfogadta a kabinet alakításra vonatkozó előterjesztését.

Az új kormány tagjainak a kinevezését a hivatalos lap holnapi száma fogja közölni.

Esterházy miniszterelnök félnégykor visszatért Bécsbe és négy órakor Budapestre visszautazott.

Esterházy előterjesztésére a király az új kormány tagjait kinevezte a következőket:

Miniszterelnök: Esterházy Móric gróf.

Belfüggyminiszter: Ugron Gábor.

Közoktatásügyi miniszter: Apponyi Albert gróf.

Kereskedelemügyi miniszter: Serényi Béla gróf.

Pénzügyminiszter: Gratz Gusztáv.

Földművelésügyi miniszter: Mezőssy Béla.

Igazságügyi miniszter: Vázsonyi Vilmos.

Hónvédelmi miniszter: Szurmay Sándor.

Király személye körüli miniszter: Batthyány Tivadar gróf.

A miniszterelnök és az új kormány tagjai ma délelőtt fél kilenckor tették le az esküt a király kezébe, aki e célból ma reggel Budapestre érkezett.

Akkor várva-várták, hogy Esterházy gróf kormányát megalakítani nem tudja, ma kegyesen csatlakoztak. A kormány megalakult, a király kegyesen fogadta a designált miniszterelnök előterjesztését és azokhoz legelső tiszteletben hosszúságú. Ezzel elkezdődik az új korszak, melyre áhítozik Magyarország minden polgára.

Mintha lidércnyomás alól szabadultak volna fel a lelkek, mint ha egy jobb jövő reménye passzibb tenné vérünk lüktetését, a mikor királyságunk, hogy az első igazságnak vallott demokrata kormány megalakult. Hol kezdik a munkájukat és mi a munkaprogram végső célja, ma még precízre nincs. Ma csak vágyak

élnék bennünk, sejtések lappanganak együnk küszöbén, hogy az a pozitívumot melytől eddig a király és az új kormányelnök mondtak, elképzelhetjük azt, kiépítjük azt, amit az új kormányunk meg kell tenni.

Kétségtelen, hogy az új rendszer nem szervez folytatása a letűntnek. Utjaink annyira szétágasok, hogy az új kormányunk semmi téren sem lehet az előző, vagy ha már arra az utra kénytelen térni, el kell takarítani azokat a remeket, melyek a szabad mozgásban akadályozták.

Egy új rendszer megerősítés, az ország közvéleményébe való átültetése és megszilárdítása csak akkor lehet sikeres, ha az új rendszer a maga elveit közvéleményébe megvilágítható és elveihez ragaszkodó emberekre bízta. Ha az új kormány a koalíció udvarias módjában a letűnt munkapárt korifeuszainak kesélyen hagyja a változott viszonyok vesztésével járó teendőket, egy szép napon azon veszt magát össze, hogy a koalíció sorsára jut. A legtermészetesebb első lépés a biztosítás. Nem elég a nagy hadsereg, nem elég az égy és gépléggyő, ha nincs a hadvezetésben mag az előrelátás, hogy csapatainak előnyomulását minden esetlegesség ellen biztosítsa. Tudjuk, hogy fel fogunk szissenni odaát, ha a purifikálás megkezdődik, tudjuk, hogy az ország seprű alá földalisan fogunk kerülni, arra is elképzelhetjük, hogy azt fogják az új korszak emberei hogy ime, az ő receptjük szerint dolgozzanak, az azonban nem baj. A recept természetesen ugyanaz lesz, lényegében azonban másnak kell lennie. Amíg eddig a korrumpáló erőkkel tilt a nem a lehetőség volt az érvényesülés feltétele, hanem mellékhatások, az új irányzat demokratikus és szociális intézkedések csak az felelhet meg, ha azokat a régi renddel és mindenkit tehetségének megfelelő helyre rendel.

Az igazi munka csak a biztosítás után kezdődik. A népek joga és szabadsága, anyagi és kulturális jóléte, a háború okostá sava-rok megszüntetése — a háború akut kérdésein kívül is — amely munkalehetőséget nyújtanak, hogy az új rendszer kormányában helyet foglaló vesztpolitikusaink tág teret találjanak alkotásra.

Magnyugtatásul szolgálhat mindenkinek, hogy az országunk mind a két életbevágó ügye ennek a fiatal erőteljű dussadó, higgadt magfontolással dolgozó kormányoknak a kezébe van, melynek munkája jogot, szabadságot, jólétet, egyenlőséget — egy új Magyarországot hoz.

Vázsonyi miniszter első beszéde. - Meg egyezés a néppárttal

A fővárosi polgárok és munkások választójogi bizottsága ma este Vázsonyi Vilmos elnöklété alatt ülést tartott, amelyen részt vett Batthyány Tivadar gróf is. Vázsonyi, akit óriási ovációval fogadtak, többek között a következőket mondta:

— Egy hét sem telt el azóta, amióta Budapest polgársága és munkássága felvonult és immár akciónk teljes sikerét jelenthetem be mert megalakult a választójogi kormány, amely minden más kérdést megelőzően, haladék nélkül törvényerőre emelteti az általános egyenlő és titkos választójogot. Én és Batthyány Tivadar gróf meghivatunk arra, hogy részt vegyünk a törvényalkotás eme művében, hogy ott legyünk, nemcsak mint elrendőzők, hanem mint ennek a történelmi alkotásnak, Magyarország megváltásának tényszerű és résztvevői. Mi nyugodtan hivatkozhatunk eddigi életünkre. — Mi nem leszünk új küldetésünkben sem mások mint akik eddig voltunk. Küldetésünk elfogadása nem jelenthet egyebet, mint kötelesegteljesítést és az alkalom megragadását arra, hogy egy egész életen át tisztelt elvnek érvényesülést szerezzünk. Továbbra is polgárok közül polgári érzéssel polgárok kívánunk maradni és forrón óhajtom ezt a testvér cselekedést, amely a szervezett polgárság és munkásság között az eszme diadalának érdekében megteremtett, a jövőben is fennmaradjon. Vezetni kívánjuk önöket ebben a harcban továbbra is több düsszel, de nem kevesebb hűvvel és elszántsággal. Az általános választójognak sok konog meggyőződéstelen és meggyőződéses ellensege van. Ezek ellen szervezzük a mozgalmat és a küzdelmet. Nem tekintjük befejezettnek a

harcunkat, hanem folytatjuk a reakciós választójog hívei ellen a küzdelmet. Eme küzdelmünkben lelkesítsen bennünket a mi mozgalmunk rövid története, amely megmutatta, hogy százazrek akarata rövid idő alatt valóssággá tud válni.

Hasonlóképpen nyilatkozott Batthyány Tivadar gróf is.

A búzának és rozsnak nem ártott a szárazság

Ma kérdést intéztünk dr. Mutschbacher Emilhez, az Országos főtitkársághoz, hogy a hónapok óta tartó szárazság milyen hatással van a termésre: megkérdeztük tőle, hogy milyen jelentéseket kapnak a vidékekről és milyen terméskilátással indulnak a jövő évi évi? Dr. Mutschbacher a következőket válaszolta:

— Múltán mi távirati jelentéseket nem kapunk, csak tagjaink és tudósítók levélbeli tudósításaira vagyunk utalva; ezek még a múlt hétről szólnak és fájdalom, nem hoztak újabb híreket.

Június első felében a Medárd napja körül esett szörványos eső, amely a főváros lakosságát annyira felvidítette, a vidéken egyáltalán nem mutatkoztak lényeges csapadékok nem volt sehol.

— A jelentésekből azonban kiálkul a május havi időjárás köpa, amely meglehetősen vigasztalan: májusban sokatlanul nagy volt a csapadékhiány és míg a rendszer májusi csapadék az egész évi csapadék mennyiségének 10—13 százaléka, addig az idén ennek a csapadékmennyiségnek csak egyharmad része esett le.

Igen nagy baj az a Nagy-Alföldön, ahol 75—80 milliméter sokot lenni a májusi csapadék és ahol az a mennyiség az idén 25 milliméteren alul maradt.

Még szomorubb volt a helyzet a Duna Dráva völgyében a Dunántul egyes vidékeken, ahol az egész havi csapadék 10 milliméteren alul maradtak: vannak jelentőségeink olyan helyről is, ahol a csapadék az 5 millimétert sem érte el.

— Hogy ennek a szárazságnak mik lesznek a következményei: nagyon bizonytalan. A tavasziak fejlődése nagyon visszamaradt és visszamaradt a kapások is, a kukorica, a répák, a burgonyák, bár az utóbbin egy jó meleg eső most lényegesen segítene, míg az árpánál és zabnál — fájdalom — már az sem hevenál.

A kukorica nagyon helyreállhat még, valamint nagyon mezejavulhat a krumpoli is, különösen ott,

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallaji-otgi

A kel kikelt a burgonya, előnyösre fordulhat a helyzet a hüvelyeseknél is, a melyek most meglehetősen ssomoru képet mutatnak.

Legkevésbé szenvedte meg a szárazságot a rozs és a búza. A rozs ugyan gyengén fejlődött, mert a fagyok még májusban is gátolták fejlődését, a búzának a talajában azonban volt nedveség és ha egy kis eső esne, a búza kalásza is erőteljesebb fejlődhetne. Viszont a rozsánál és a búzánál gyöngye a szalmaképződés, mert a gabonák nagyon rövidsáruak lesznek. Jövőre tehát kevés szalmára van kilátásunk.

A meleg következtében a búza jobb minőségű lesz, szemel enyebbnek lesznek, mennyiségben azonban nem lesz valami sok.

Egészen véve tehát a helyzet nem reménytelen, de nagyon-nagyon jó volna egy kis eső, — most volna jó, a májkor még segíthet a termésen, nem pedig néhány héttel később, az irtási időben, a májkor hátráltatja az irtási munkálatokat.

NAPI HIREK

Markovits Manó dr. főispán bucsuja Csanádvármegyétől.

Markovits Manó dr. csanádi főispán mint azt jelentettük lemondott állásáról. A főispán most hosszu levélben vess bucsút Csanádvármegye törvényhatósági bizottsági tagjaitól a megye tisztviselőitől, a községi legyséktől. A főispán bucsulevelében feltárja lemondása okait, melyek főképpen abban nyilvánulnak, amit már a „Makói Független Újság” is megírt, tudnillik, hogy a főispán nemcsak bizalmi embere volt a Tisza kormányának, hanem Tiszának személyes barátja, aki mint igen nagyon természetesen követi Tiszát. A távozó főispán mint értesültünk bevonul eszédehes. Csanádvármegye községe pedig nagy érdeklődéssel várja az új főispánt, aki mint értesültünk igaz jó barátja lesz Makónak és Csanádvármegyének a igazi áldásosan fog körremétködni Csanádvármegye felvirágosztatása körül.

— Ma este az „Ikarus” című 3 felvonásos dráma kerül bemutatásra az Urániában.

Egy jéhangu nagy gramofon elado 30—40 db. lemezzel. Cim a kiadóhivatalban.

Hirdetések fevételnek a kadóban.

REGÉNY.

Én világvevő rejtem.

(1768)

140. fejezet.

Benedetto.

Buardelli alig bírta elitkolni kesének idegen remegését. És az idegen oly váratlanul jött, mint derült égből a villámcsapás. Nem tudta, mitévő legyen?

Erre megcsillant az öreg ember ami kétségkívül bátorítás és fr gyelmestetés akart lenni.

— Ugyan miért jössz egy savaiba fiám? A vizsgálóbíró kétségkívül csak mint tanut akar kihallgatni! Más véget nem hívhatat.

— Alighanem úgy jessz! mondá erre a detektív, csak hogy kedvet csináljon Buardellinek a velük való jövőtre. Ha más lenne a dolgan, akkor nem idősvényt, hanem valami egyebet állított volna ki a vizsgálóbíró.

Buardelli állította ezt és azonnal felöltözött. Alig egy félóra múlva Benedetto előtt állott.

Es az egész dolog oly váratlanul érte őt, hogy sehogy sem bírta megőrizni szokott nyugalmát. Még ha tudta volna, hogy miért hívattja őt a bíró? De éppen a bizonytalanság aggasztja őt legjobban.

Benedetto egy percig rajta nyugtatta tekintetét.

- Ön tehát Buardelli? kérdé.
- Az vagyok!
- És a Szent Márk-tér 15 ik száma alatt lakik?
- Igenis, bíró ur!
- Mióta lakik ott!
- Már több éve!

(Folyt. köv.)

Táncitanítási felhívás!

Van szerencsém az igen tisztelt szülőik és gyámok b. tudomására hozni, hogy az iskolai növendékek részére a nyári szünetidőben

táncanfolyamot

rendezek, amely június hó 18-án veszi kezdetét. Táncitanítási idő a délutáni órákban. A táncitanítás a berlini táncművészeti akadémián elfogadott legjobb módszer alapján eszközöltetik és főleg szem előtt tartom a testnek esztétikailag való kiképzését. Tanítom a régibb táncok mellett a legújabb táncokat, (mint pl. Boston, Two Step (Tustep), Oan Step (Van Step), és egyéb új táncokat. De legnagyobb figyelemmel vagyok a magyar táncok tanítására is, mint pl. Magyar szülő Sormagyar. Azonkívül tanítom a legsebb tangörőségeket is. A táncoktatás Gr. Vay utcai eszjót házamnál kizárólag e célra épült táncotermemben ess közlöm. Beiratkozni ugyanott lehet egész napon át.

Nagybecsü pártfogásukat kérve maradok tisztelettel:

Schwarz Miksa okl. táncitanító.

Uranla színház

Szombaton, június 15-án,

IKARUS

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: LILLY BECK

Június 20. és 21-én szerdán és csütörtökön

NYÁRAI ANTAL

és művészársai nagy művészestélyt rendeznek a Holosy Kornélia színházban

Élőadések kezdés hétfőnapokon este 8 órakor, vasár- és keddnapokon este 7 és fél 8 órakor.

Ertesítés.

Fogtömés, hidek, egész fog sorok, szépadás nélküli, aranyból, platnából

fogtömések

esztétikus anyagból és a fog emével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak fehérítését és hibás fogakok átalakítását vállalom, 23 éves legtechnikus gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szorosan tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szakmódomat a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam. Teljes tisztelettel:

Seress György

vizsgázott legtechnikus, Uri u. 14. szám-tele ház, Makó.

Laphajtogató felvételik.

A Gellért-gőzmalom részv. társ.

Vásárhelyi-utca 9. számú telkéből a Vásárhelyi-utca és Ferenc Ferdinánd-tér sarkán levő mellékházpületet megfelelő telekkel és a Ferenc Ferdinánd-tér felő eső részen egy vagy két

parcellázandó telket eladni szándékoznak.

Komoly vevők a közelebbi feltételeket a részvénytársaság irodájában: Vásárhelyi-utca 12. szám alatt tudhatják meg.

A Makói Összegyűlés Egye let mint szövetkezet. (41171 fi nica, makói takarékpénztár épület) ujjonnan megnyit!

Zálogintézet

A legméréskeletőbb kamatú és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad ékszerre, arany és ezüst-reműekre, értékpapírokra, sorajegyekre és egyéb ingóságokra.

Takarékintézet részv. kölcsön-estéket folyósít előnyös kamatú és fizetési feltételek mellett ingóságokra, vittóra és kölcsönösvényre.

Hivatalos órák d. e. 9—12-ig l. n 3—5-ig.

Félix-fürdő

(Nagyvárad mellett) 49% természetes forrás, reuma, csúsz és lathas ellen legjobban javulva. Új be rendezés, villanyvilágítással. Ujzoda, hidegvízgyógyfűrdő és melegfűrdő. Melegkonyha és szűz minden szakában. Prospektusok kád az igazságtól.

Massey Harris

aratógép tulajdonosoknak tudomására hozom, hogy a harc érről övid szabadságra haza érkeztem ez idő alatt aratógépeket kijavításra elfogadok.

Azokhoz részek nélem kaphatik a szabadságom idejéig. É tekezhelint lakásemom lehet Kosuth u. 24.

Tisztelettel: Haiász Á.

Csodát beszélnek

az emberek a szegedi fényképnagyító és arcképfestészeti vállalatról, hogy milyen remek szépen dolgozik jutá nyos árban. Érdeklődők küldjék be teljes címöket és a vállalat azonnal válaszol bármilyen kérdésközlésre, Lehet akár milyen rossz fényképeket is küldeni, amelyről

a legszebb fényképnagyítás kapható.

A képekhez rájárat is lehet meg rendelni. Megrendelések küldendők **Első szegedi arcképfestészeti és fényképnagyítási vállalat Szeged, Széchenyi-tér 13., a gyümölcspiaccal szemben.**

Legjobb minőségű Gyóroki és Ménési

fehér- és vörös borok, valamint a legjobb minőségű eredeti Kibányai világos és **Szent István dupla maláta sör** kicsinyben és nagyban **Iritz Sámuel özv. cégnél** kapható.

Hirdetések felvételnek

Marhabört,

lébört, juhört, nyulört, bárányört, calkébört és mindenfajta bőröket és gyapjút, a legmagasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármin

Deák Feren- u 48 szám.
Fácaka bormérés mellett.

Eladó földök a város alatt

Verebesben 6 hold,
Girizdesben 2 „
Bánomban 1 „
Ertekezhetni lehet:

Iritz Miksánál,

Egy 14-15 éves leány mindenek felvételik **Szt. László-tér 34. sz. a.**

Szt. László Püspök-Fürdő

Nagyvárad mellett

Fürdőüzem teljes!

Kénes hávíz források természetes forrása 42°C, kénes hőforrásait már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény csusz, csonthajók, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen.

500 holdas fényfürdő követően a virágos park mellett. — Világvilágítás és esőes telepen és az ómezes szobákban. Nagy szabású nyári uszoda 25°C folyton befolyó forrásvissel, uszós tiszítás, szaunafürdő, homokkúra. Fürdőismertetőt küld az igazgatóság:

Komzisk Alajos, a fürdő bérletje.

Rothay Ferenc

születés, hogy más állandóan arankoménia

horvátokat

ehet kapni, egy kicsinyben, mint nagyban. Érdekezni lehet Várad-utcai vasdégőjében.

Disztemetkezési vállalat.	
KISS KÁROLY	disztemetkezési vállalata.
Makó	Fotár
Temetések rendezését a legegyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végez. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fakoporsó raktár!	
Gyász esetekben tessék teljes bizalommal fenti céghez fordulni.	
Pontos kiszolgálás.	

Makói Független Ujság

nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.